

GLASTUINBOUW BOMMELERWAARD

Een kas vol aard'bij'tjes

'Als je goed kijkt, zie je heel veel leven in de kas', vertelt medewerker bij Kwekerij van Tuyl Jan Bel. Hij doelt daarmee niet alleen op de groeiende gewassen, maar ook op alle beestjes in de kas. De bijen en hommels zie je al snel aan het werk, maar voor sommige beestjes heb je bijna een vergrootglas nodig.

'Verschillende beestjes, zoals hommels, bijen en roofmijten, helpen ons om de lekkerste aardbeien te telen', stelt Jan Bel, verantwoordelijke voor de bijen en hommels en de gewasbescherming bij Kwekerij van Tuyl in Zaltbommel.

Elkaar aanvullen

De bijen en hommels zijn nodig om vruchten aan de aardbeienplanten te krijgen. Ze brengen het stuifmeel van de ene naar de andere bloem en bestuiven zo de aardbeienbloemetjes in de kas. Door bestuiving kan de vrucht zich goed ontwikkelen. 'Is een bloemetje niet goed bestoven, dan groeit het uit tot een misvormde aardbei', weet Jan.

Waarom er zowel bijen als hommels in de kas rondvliegen? 'Bijen vliegen alleen als de zon schijnt, hommels ook bij donker weer. Ze vullen elkaar dus aan', vertelt Jan. De bijen in de kas van Kwekerij van Tuyl komen van een Brabantse imker. Jan legt uit dat de bijen afgewisseld een tijd in de kas en buiten staan. De hommels worden gekweekt in een lab. Dat komt doordat hommels een stuk korter leven dan bijen. 'Ze komen hier als ze nog klein zijn en

groeien uit tot grote krenten', illustreert Jan.

Biologische manieren

Naast de zwart-gele beestjes zijn er nog veel meer insecten in de kas te vinden, maar niet alle insectensoorten zijn gewenst. 'Luizen, trips en sommige motten eten de planten en gewassen op', licht Jan toe. Die beestjes worden zoveel mogelijk bestreden met andere beestjes. 'Dat noemen we biologische gewasbescherming. Goede beestjes eten schadelijke beestjes op of doden ze, waardoor een plaag wordt voorkomen', vertelt Jan. Als voorbeeld geeft hij de roofmijten die in de kas leven. Zij eten de eitjes van de spint op, waardoor de voortplantingscyclus wordt onderbroken.

Maar er zijn nog meer biologische manieren. In de kas hangen ook gele signaleringsplaten. 'Daarmee kunnen we zien welke beestjes er in de kas zitten. Als witte vlieg uit het gewas opvliegt, plakt het bijvoorbeeld aan de plaat vast.' Kastjes met feromonen, natuurlijke lokstoffen, vangen schadelijke motten en sluipwespen bestrijden bladluizen. 'De kas is echt een plek vol leven en natuur', aldus Jan.

Maak je tuin bijenvriendelijk

Helaas gaat het slecht met de bij in Nederland. De honingbij is al bijna uitgestorven en er zijn ook steeds minder wilde bijen en hommels. Help je mee om bijen en hommels een fijne nestelplek te geven?

Plant verschillende bloemen

Er zijn verschillende bloemen die bijen en hommels aantrekken. Wist je dat bijen vanaf ongeveer april tot in november actief zijn en bloemen nodig hebben? Bloemen waar bijen en hommels op af komen zijn bijvoorbeeld de brem, gewone margriet, stokroos, muskuskaasjeskruid, grasklokjes en klimop. Door bloemen te zaaien en planten die in verschillende periodes bloeien, zorg je ervoor dat bijen en hommels elke maand voldoende voedsel hebben.

Een fijne nestelplek

Naast voedsel willen bijen en hommels ook een fijne nestelplek hebben. Hier overnachten ze en planten ze zich voort. Niet alle bijensoorten nestelen op dezelfde manier. Sommige bijen verblijven graag in holle takken of dode boomstammen, terwijl andere bijen een holletje graven in de grond. Met een bijenhotel op een zonnige plek zorg je voor verschillende nestelplaatjes voor de bij. Ook voor hommels kan je een speciaal nestkastje neerzetten.

Denk ook aan andere insecten

Niet alleen bijen en hommels zijn belangrijk in de natuur, ook vlinders en andere insecten hebben een rol. Het ophangen van een insectenhotel is een makkelijke manier om verschillende insecten een fijne nestelplek te geven. Kies voor een hotel met verschillende soorten holtes en spleten en verschillende materialen, zoals riet, dennenappels en leem.

Deze pagina is een initiatief van Glastuinbouw Bommelerwaard. Meer informatie: Gerard Selman - gselman@glastuinbouwnederland.nl

Colofon

 Glastuinbouw Bommelerwaard

 [glastuinbouwbommelerwaard](https://www.instagram.com/glastuinbouwbommelerwaard)

glastuinbouwnederland.nl

Glastuinbouwpact
BOMMELERWAARD & NIERIGEN

Biodiversiteit bloeit op rond Bommelerwaardse kassen

Niet alleen in de kas, maar ook buiten zijn bijen en andere insecten belangrijk. Er wordt daarom een handreiking voor Bommelerwaardse glastuinbouwondernemers opgesteld, zodat zij op een effectieve manier groenstroken rondom hun kas kunnen aanleggen.

Stroken met bomen, struiken, planten, kruiden en grassen: rondom de kas zie je het tegenwoordig

steeds vaker. Glastuinbouwondernemers zijn zich ervan bewust dat ze een bijdrage kunnen leveren aan de biodiversiteit in Nederland. Bovendien ziet zo'n groenstrook er een stuk mooier uit dan gladgeschoren gras of asfalt.

Bee Deal Bommelerwaard

'In de Bommelerwaard was er tot anderhalf jaar geleden de Bee Deal, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel, Waterschap Rivierenland, Agrarische Natuurvereniging De Capreton, Dunea Water en lokale agrariërs. Zij werkten samen aan een goede leefomgeving voor de bij en andere bestuivers', vertelt Eric Hees van onderzoeks- en adviesbureau

CLM. Een van die agrarische ondernemers is glastuinbouwondernemer Koen Kreling. Hij legde een bij- en insectenvriendelijke groenstrook aan rondom zijn kas in Zuilichem. Al die verschillende bomen, struiken, planten en kruiden zorgen voor een fijne leefomgeving voor veel insecten. Maar hoe kan een glastuinbouwondernemer voorkomen dat de groenstrook negatieve gevolgen heeft voor de teelt in de kas?

De afgelopen drie jaar heeft Wageningen University & Research (WUR) bij vijf glastuinbouwbedrijven, waarvan drie in de Bommelerwaard, onderzoek gedaan naar de invulling van deze groenstroken. 'Wij gebruiken die bevindingen nu om richtlijnen op te stellen voor glastuinbouwondernemers in de Bommelerwaard, zodat zij ook op een effectieve manier groenstroken rondom hun kassen kunnen aanleggen zonder bang te hoeven zijn dat het risico op plagen toeneemt', vertelt Eric.

